

Hur mår Jönköpings kommun?

Gröna kommunala nyckeltal 2018

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	BAKGRUND	1
2	VÅR LIVSMILJÖ	3
3	BOENDE OCH STADSUTVECKLING	6
4	ENERGI OCH TRANSPORTER	8
5	PRODUKTION OCH KONSUMTION	10

Hur mår Jönköpings kommun? Gröna kommunala nyckeltal 2018
Jönköpings kommun, 551 89 Jönköping
www.jonkoping.se, sök hållbarometern
Sammanställning: Annelie Wiklund, stadskontoret
Foto: Christina Lindqvist, Lena Gustafsson
Maj 2018

1 BAKGRUND

Program för hållbar utveckling – miljö utgör kommunens samlade miljömålsarbete som är ett årligt arbete med uppföljning och uppdatering av visioner, mål och åtgärder.

En uppföljning av de mål och åtgärder som skulle varit uppnådda/genomförda under föregående år upprättas i början av varje år och åtgärder med anledning av uppföljningsrapporten beslutas årligen av kommunfullmäktige i mars.

Årligen upprättas även en tryckt nyckeltalsuppföljning där ett antal nyckeltal har valts ut för att beskriva och åskådliggöra hur miljön mår i Jönköpings kommun som geografiskt område; Hur mår Jönköping?.

Hur mår Jönköpings kommun? utgör en mycket kortfattad uppföljning av de nyckeltal som rör Jönköpings kommun som organisation. Dokumentet är indelat i samma områden som i kommunens Program för hållbar utveckling – miljö där det samlade miljömålsarbetet årligen redovisas:

- **Vår livsmiljö**
- **Boende och stadsutveckling**
- **Energi och transporter**
- **Produktion och konsumtion**

I webbverktyget Hållbarometern (www.jonkoping.se, sök hållbarometern) redovisas hela miljömålsarbetet; Program för hållbar utveckling – miljö och samtliga nyckeltal. I webbverktyget redovisas även prognoser/utfall och kommentarer.

2 SAMMANFATTNING

Nedan illustreras en sammanfattning av hur trenden för de nyckeltal som rör kommunen som organisation och som ingår i denna redovisning har bedömts. Klassningen av trenden hos nyckeltalet sker framför allt med utgångspunkt från de senaste fem åren men i vissa fall beaktas en mer långsiktig utveckling:

 = positiv trend

 = stillastående trend

 = negativ trend

Där det finns mål för ett nyckeltal redovisas även prognos för möjligheten att nå målet:

 = positiv prognos

 = osäker prognos

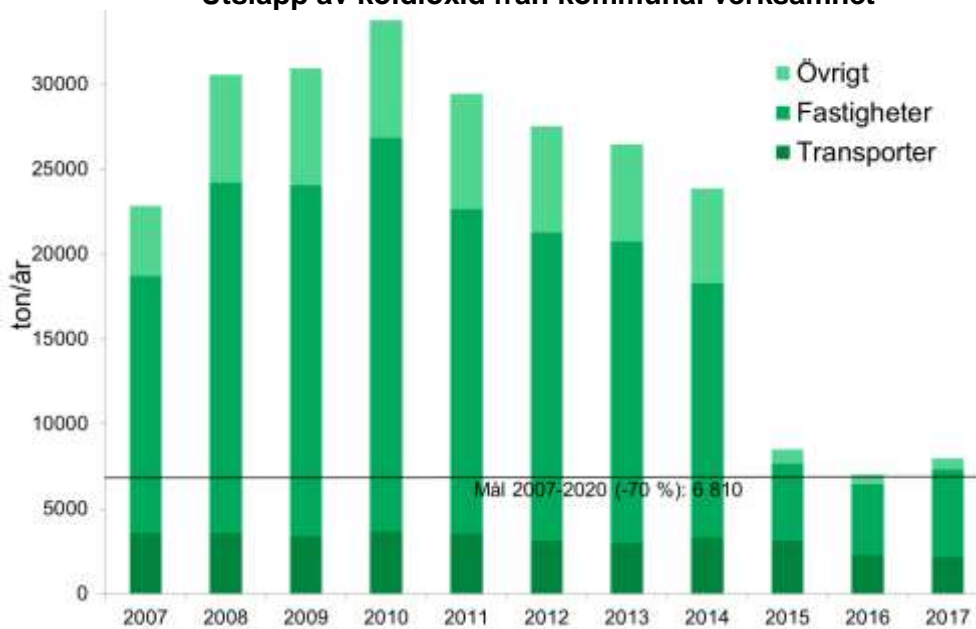
 = negativ prognos

Vår livsmiljö	Trend	Mål
Utsläpp av koldioxid från kommunal verksamhet (ton/år)		
Utsläpp av koldioxid från kommunal verksamhet (kg/årsarbetare)		
Andel förnybara fordonbränslen (%)		
Koldioxidutsläpp – egenägda fastigheter (kg CO ₂ /m ²)		
Koldioxidutsläpp – transporter/arbetsmaskiner (ton)		
Koldioxidutsläpp – persontransporter (ton)		
Koldioxidutsläpp – persontransporter (kg/årsarbetare)		
Kostnader – persontransporter (kr/anställd)		
Boende och stadsutveckling	Trend	Mål
Utspädningsgrad – avloppsreningsverk (%)		
Avloppsreningsverk – utsläpp (ton BOD ₇ , kväve, fosfor)		
Avloppsreningsverk – Cu, Zn, Ni (kg koppar, zink, nickel)		
Avloppsreningsverk – Cr, Cd, Hg, Pb (kg krom, kadmium, kvicksilver, bly)		
Förtätning – nybyggnation (andel nya bostäder i förtätningsområden/omvandlingsområde, %)		
Energi och transporter	Trend	Mål
Biogasproduktion (MWh)		
Energianvändning – kommunal verksamhet (MWh)		
Energianvändning – kommunala fastigheter (köpta kWh/m ²)		
Energianvändning – transporter/arbetsmaskiner (MWh)		
Elanvändning – (MWh)		
Energi och transporter	Trend	Mål
Miljöcertifierade skolor och förskolor (%)		
Andel anställda med miljödiplom (exkl. förskolor/skolor) (%)		
Andel ekologiska livsmedel (%)		
Avfallsmängd per invånare (kg/invånare)		

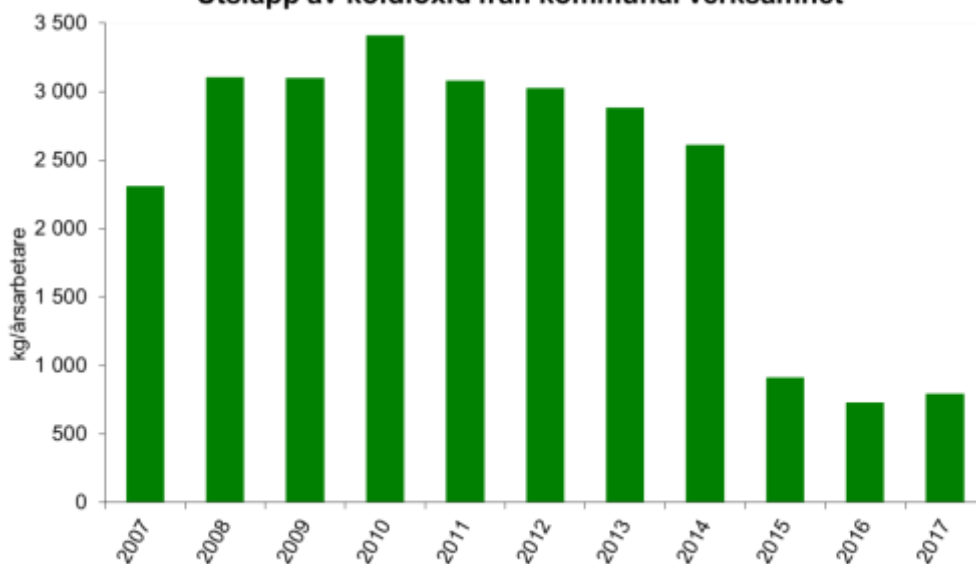
3 VÅR LIVSMILJÖ

Utsläpp av koldioxid från kommunal verksamhet

Koldioxidutsläpp från kommunal verksamhet, exkl. kommunala bolag. Anledningen till att utsläppen ökade kraftigt 2008 är att kommunen då började köpa ursprungsmärkt el från Torsvik. Eftersom avfall förbränns där erhålls större koldioxidutsläpp jämfört med Nordisk elmix som användes innan. Fr.o.m. 2015 köps ursprungsmärkt förnybar el från panna 2 på Torsvik (som eldas med biobränslen) vilket är anledningen till den kraftiga sänkningen mellan 2014 och 2015. Målet är att reducera utsläppen med 70 % 2007-2020. Utfallet 2017 var -65 %.

Utsläpp av koldioxid från kommunal verksamhet

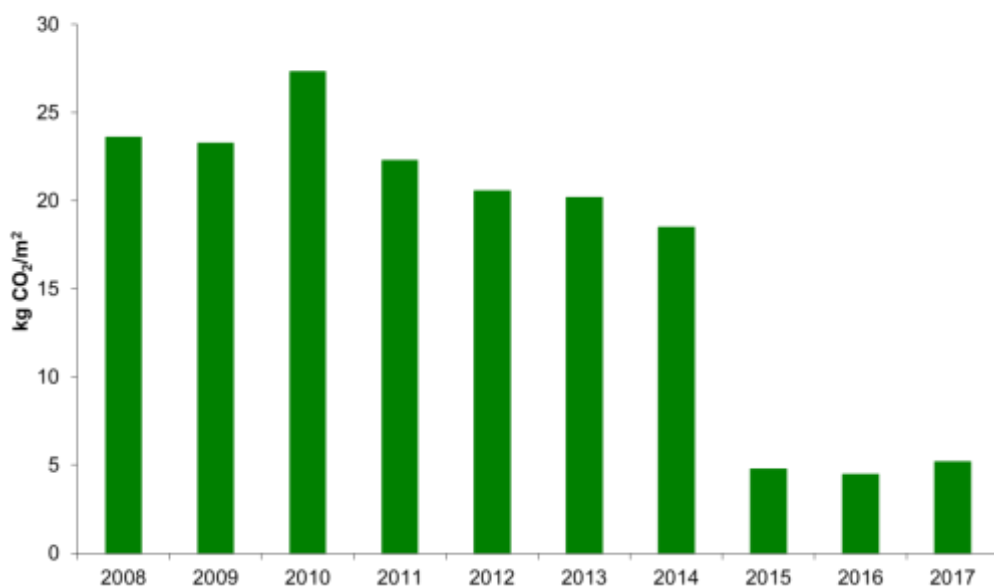
Se ovan.

Andel förnybara fordonsbränslen

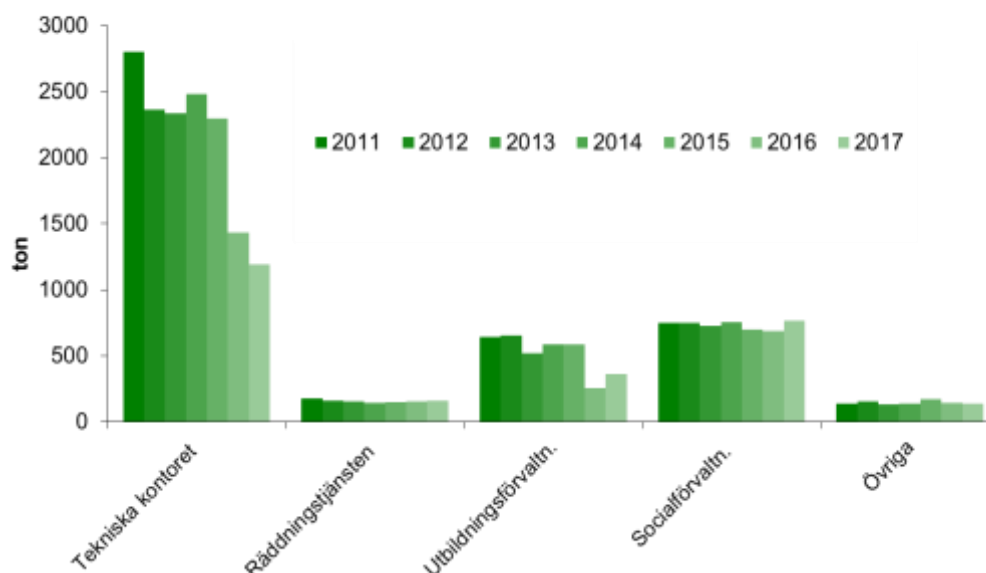
Andel förnybara fordonsbränslen, exkl. kommunala bolag. Anledningen till att nyckeltalet sjönk 2014-2015 var framför allt att fordonsgas som innehåller 50 % naturgas (istället för 100 % biogas) handlades upp. Den kraftiga ökningen 2016-2017 uppnåddes huvudsakligen genom att HVO började användas i framför allt tunga fordon. I året remissversion av PHU finns förslag till mål om 85 % förnybara bränslen senast 2025.

Koldioxidutsläpp - egenägda fastigheter

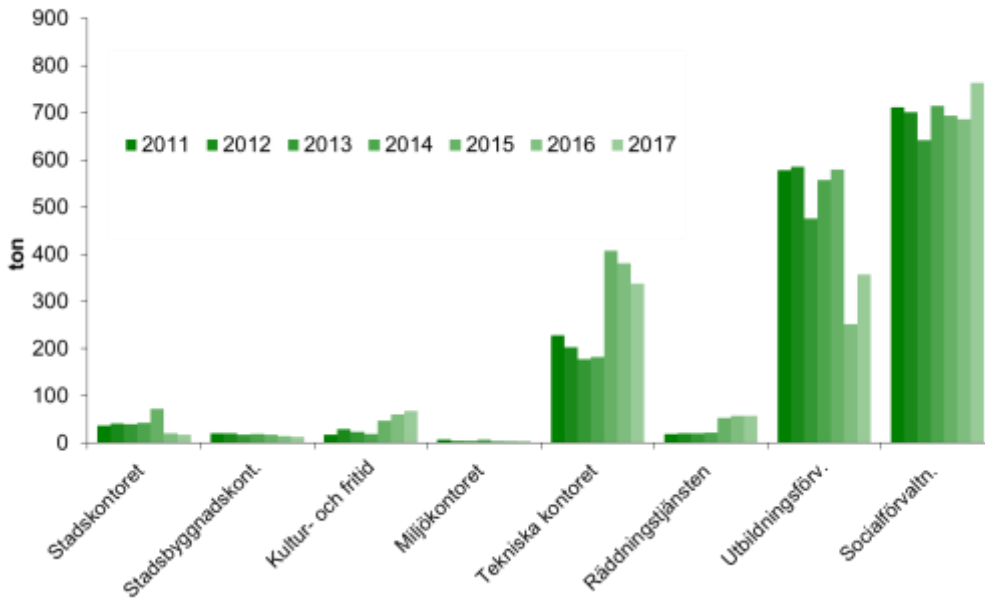
Koldioxidutsläpp från egenägda kommunala fastigheter. Fr.o.m. 2015 köps ursprungsmärkt förnybar el från panna 2 på Torsvik (som eldas med biobränslen) vilket är anledningen till den kraftiga sänkningen mellan 2014 och 2015.

Koldioxidutsläpp - transporter/arbetsmaskiner

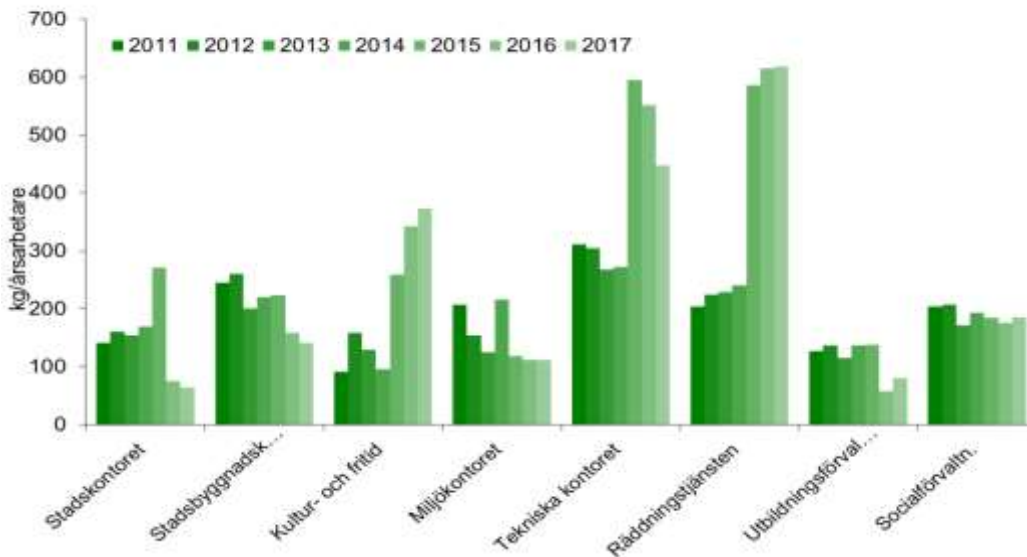
Förvaltningsvisa koldioxidutsläpp från transporter/arbetsmaskiner. Utsläppen har hittills dominerats helt av tekniska kontoret men en kraftig reduktion har skett tack vare en övergång till HVO i framför allt tunga fordon. Ubfs kraftiga utsläppsreduktion 2016 beror på minskad användning av egen bil i tjänsten, minskad användning av flyg samt övergång till HVO på TTC.

Koldioxidutsläpp - persontransporter

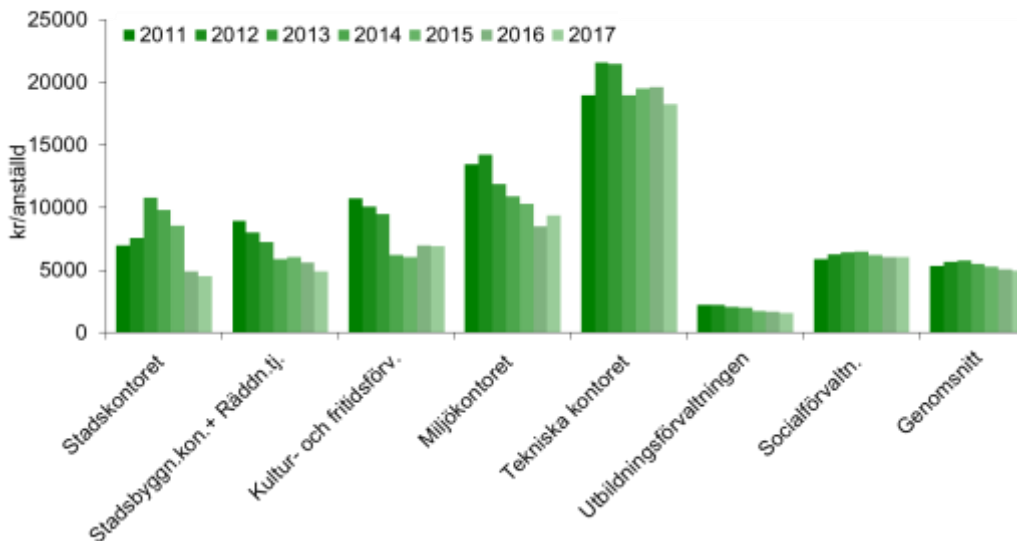
Förvaltningsvisa koldioxidutsläpp till följd av persontransporter (ton). Servicefordon etc. ingår. Huvudanledningen till att utsläppen ökat kraftigt för vissa förvaltningar 2015 är att lätta lastbilar som används för persontransporter också räknats med. Ubfbs kraftiga minskning 2016 beror främst på minskad användning av egen bil i tjänsten, minskad användning av flyg samt övergång till HVO på TTC.

Koldioxidutsläpp - persontransporter

Förvaltningsvisa koldioxidutsläpp till följd av persontransporter (kg/årsarbetare). Servicefordon etc. ingår. Huvudanledningen till att utsläppen ökat kraftigt för vissa förvaltningar 2015 är att lätta lastbilar som används för persontransporter också räknats med.

Kostnader - persontransporter

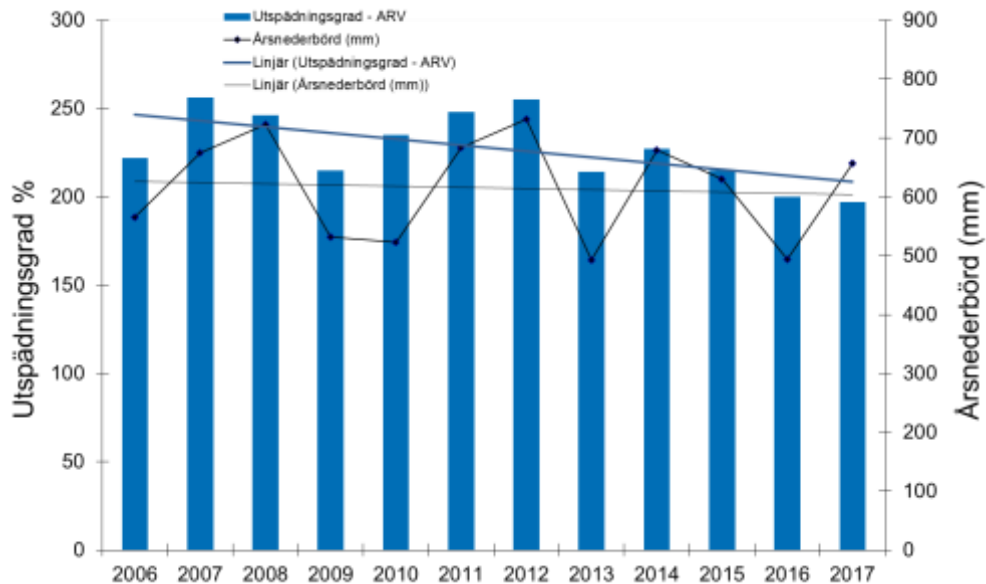

Förvaltningsvisa kostnader för persontransporter. Servicefordon etc. ingår. Det är positivt att de flesta förvaltningar minskat sina kostnader/anställd för persontransporter över tid.

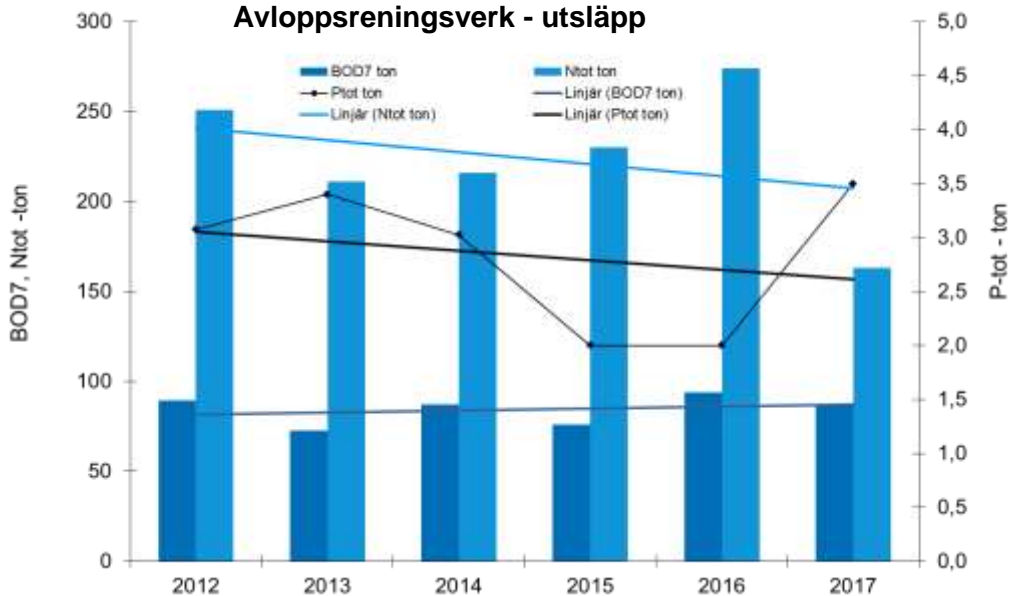
4 BOENDE OCH STADSUTVECKLING

Utspänningsgrad - avloppsreningsverk

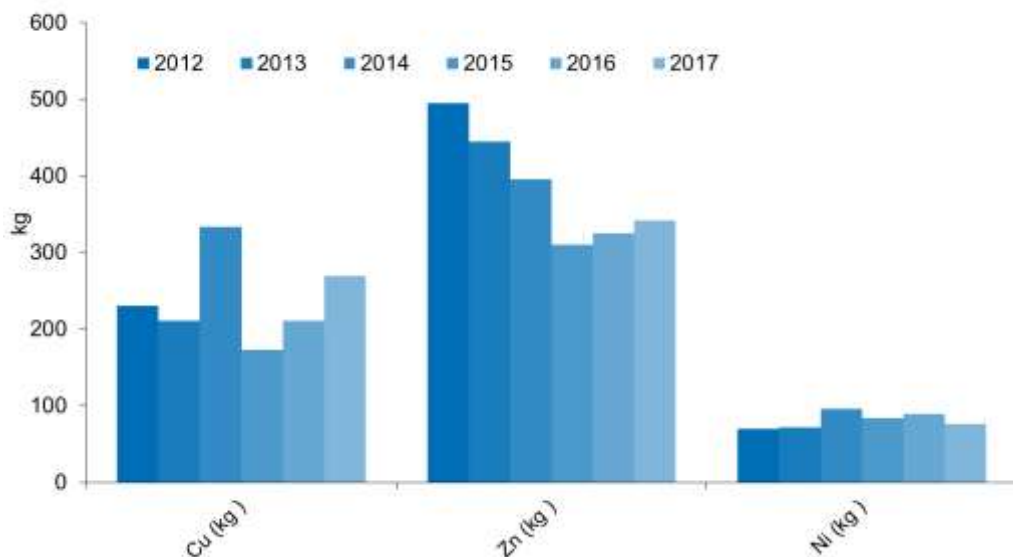
Utspänningsgrad (behandlad mängd avloppsvatten/mängd avloppsvatten som debiteras). Den "linjära" utspänningsgraden i diagrammet är en linje baserad på de årliga värdena. Utspänning sker p.g.a. inläckage i ledningsnätet och att dagvatten är anslutet till spillvattennätet. Utspänningen påverkas av nederbörds­mängden vilket visas i diagrammet. Den linjära årsnederbörden är dock i princip konstant vilket innebär att den i genomsnitt inte påverkar utfallet på detta nyckeltal. Utspänningsgraden förväntas minska över tid tack var den förnyelse av lednings­nätet som pågår.

Avloppsreningsverk - utsläpp

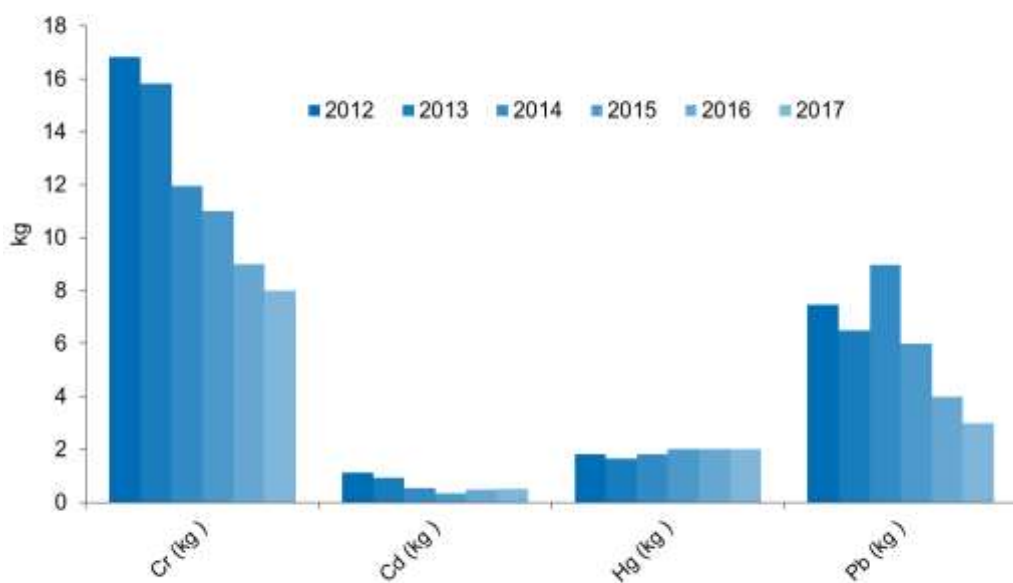
Utsläpp av organiskt material (BOD₇), kväve och fosfor från samtliga kommunala avloppsreningsverk. Det kan konstateras att trendlinjerna för både kväve (N_{tot}) och fosfor (P_{tot}) är svagt positiva medan trenden för organiskt material (BOD₇) är svagt negativ.

Avloppsreningsverk - metallutsläpp 1

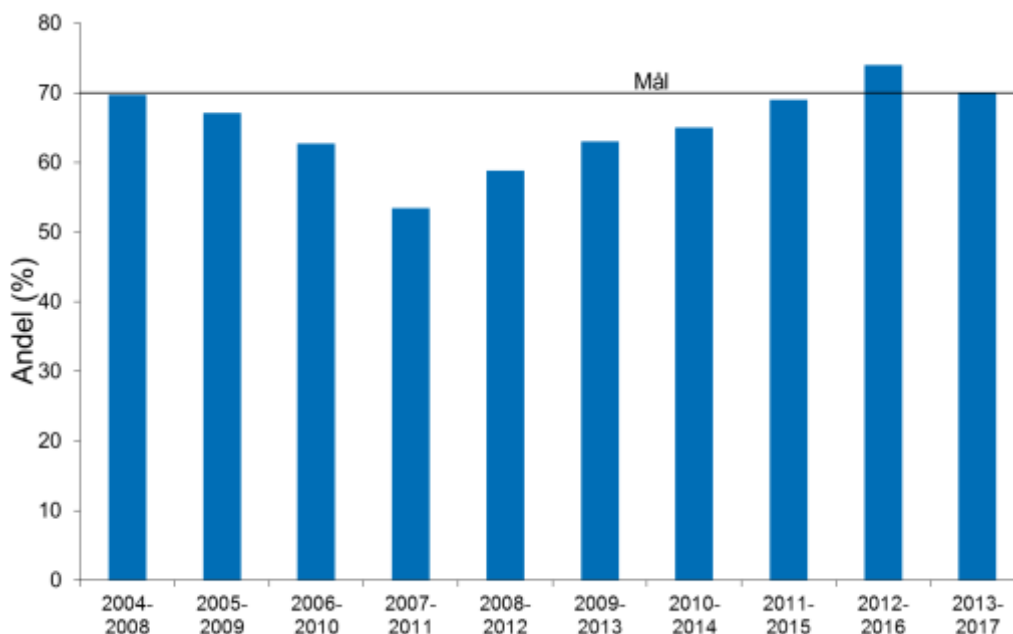

Utsläpp av koppar, zink och nickel från kommunala avloppsreningsverk (Simsholmen, Huskvarna, Gränna, Bankeryd). Koppar och Zn har stigit något under de senaste åren till skillnad från övriga metaller (se även nedan). Detta kan möjligen indikera en ökad belastning av dessa metaller i inkommande avloppsvatten.

Avloppsreningsverk - metallutsläpp 2

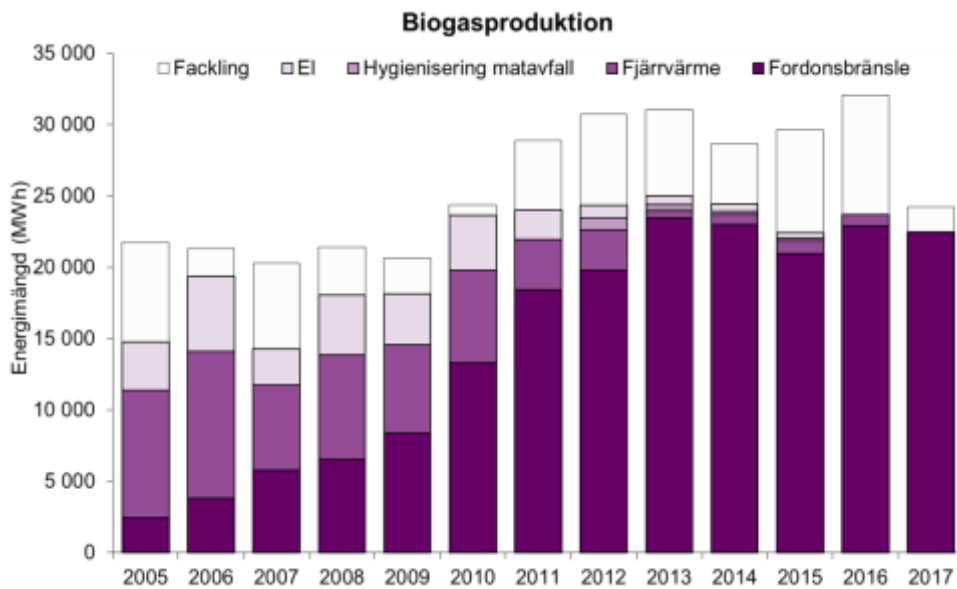
Utsläpp av krom, kadmiun, kvicksilver och bly från kommunala avloppsreningsverk (Simsholmen, Huskvarna, Gränna, Bankeryd). Det är positivt att utsläppen av både Cr och Pb har sjunkit markant.

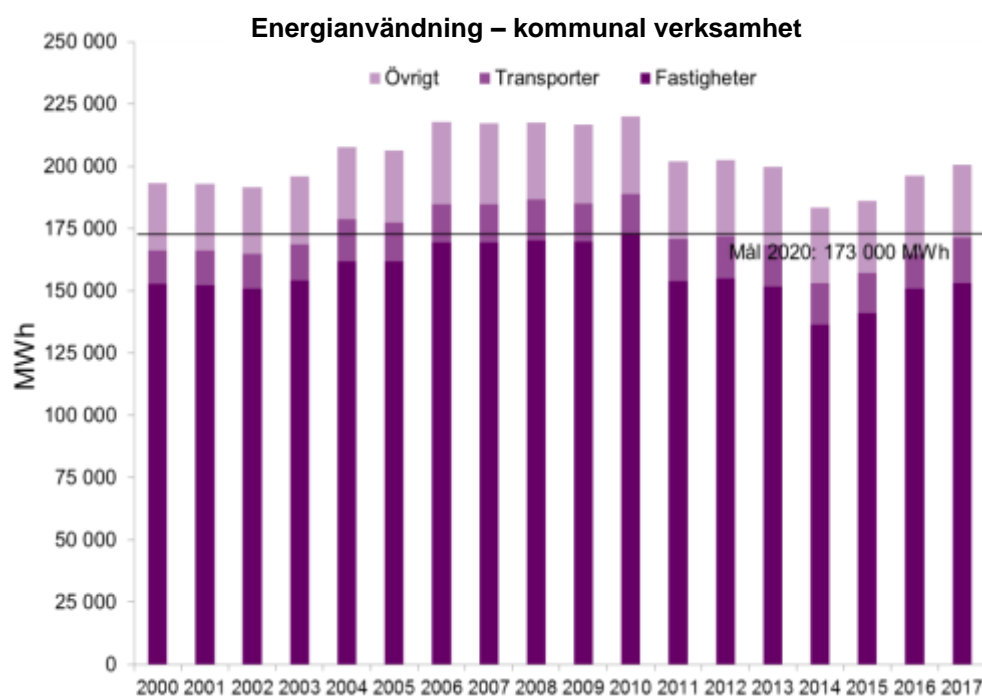
Andel nya bostäder i förtättnings/omvandlingsområden i förhållande till totala antalet bostäder (rullande femårsmedelvärde). Målet på 70 % har uppnåtts under de två senaste femårsperioderna.

5 ENERGI OCH TRANSPORTER

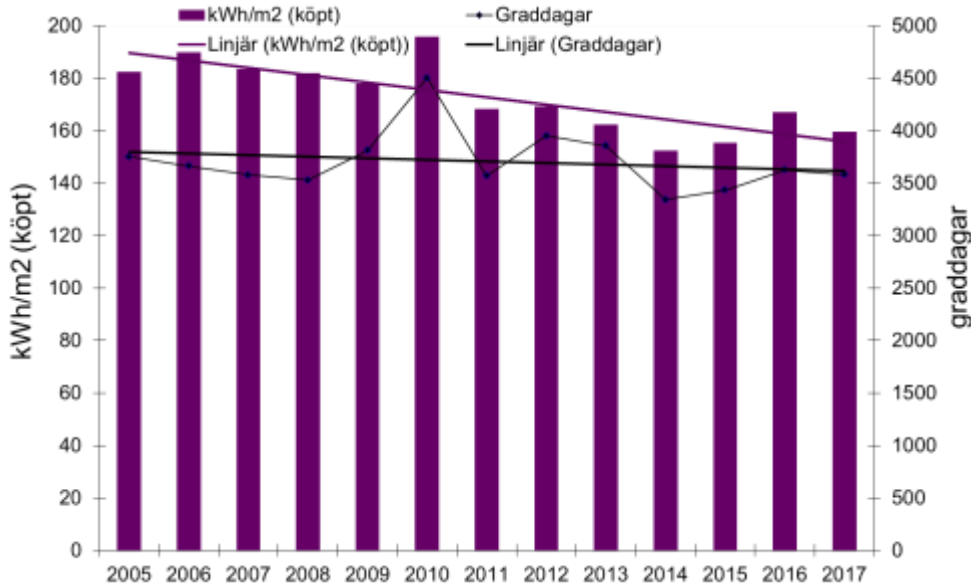

Biogasproduktion samt vad gasen används till. Källa: Jönköping Energi Biogas AB, Jönköpings kommun.

Energianvändning i kommunal verksamhet, exkl. kommunala bolag. Som framgår av diagrammet sker den största energianvändningen i våra fastigheter, se nästa sida.

Energianvändning – kommunala fastigheter

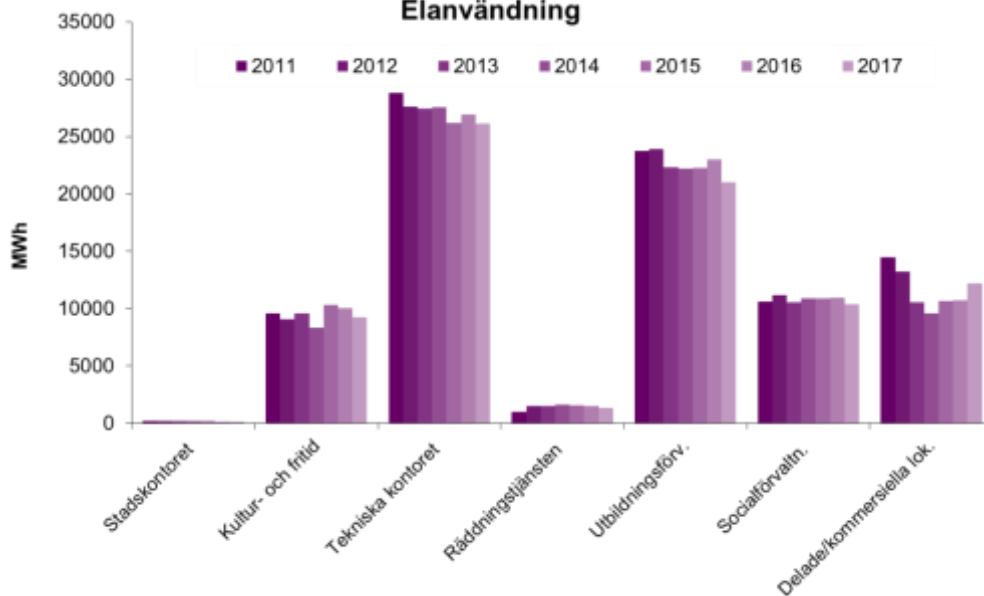
Energianvändningen i fastigheter är inte korrigerad för vädervariationer på grund av att tillräckligt bra underlag saknas. För att trots det illustrera kopplingen till vädervariationer redovisas antalet graddagar i diagrammet. Ett normalår (1980-2010) har 3929 graddagar. Ett högre antal graddagar innebär att året varit kallare än normalt och ett lägre antal graddagar innebär att året varit varmare än normalt. En del av den minskade energianvändningen är således kopplad till ett varmare klimat.

Energianvändning - transporter/arbetsmaskiner

Energianvändning för transporter och användning av arbetsmaskiner i kommunal verksamhet. Den stora förändringen för Tk jämfört med 2016 beror delvis på att resultatet för förra året förmodligen var en relativt kraftig underskattning på grund av att det var ett övergångsår till ett nytt fordonssystem. Men det förklarar inte hela skillnaden. För närvarande saknas tyvärr en tydlig förklaring till orsaken till den kraftiga ökningen.

Elanvändning

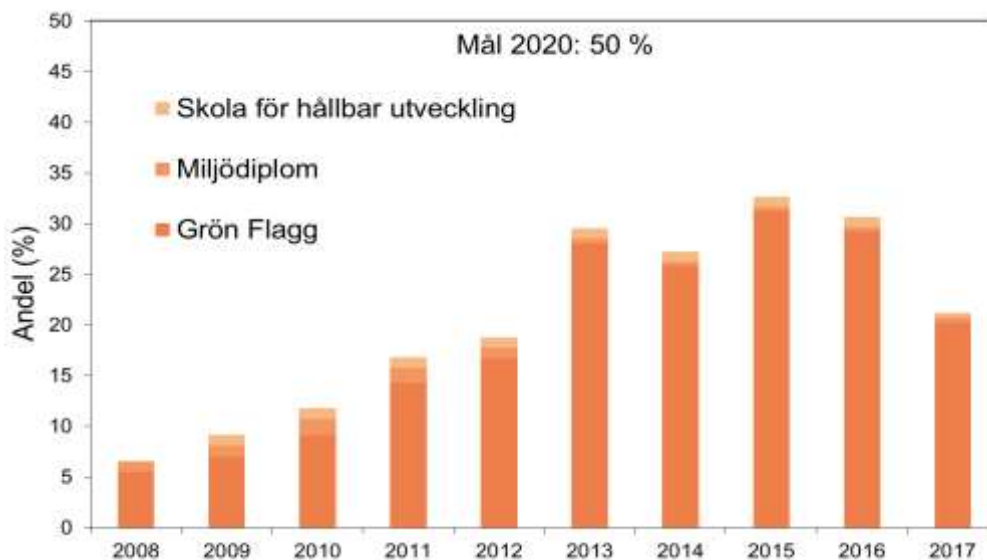

Förvaltningsvis elanvändning. I de fall flera förvaltningar använder samma fastighet redovisas detta under posten delade/kommersiella lokaler. Kommersiella lokaler hyrs ut.

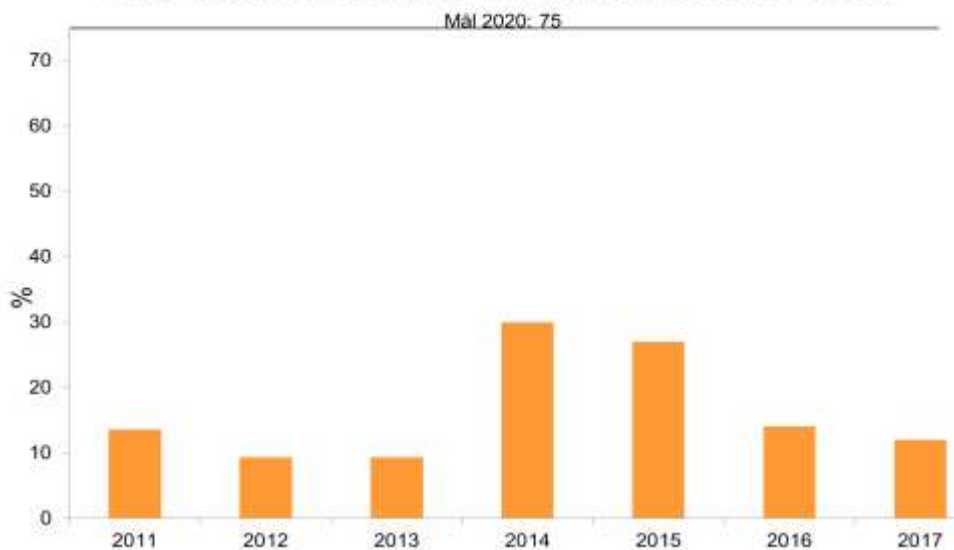
6 PRODUKTION OCH KONSUMTION

Miljöcertifierade skolor och förskolor

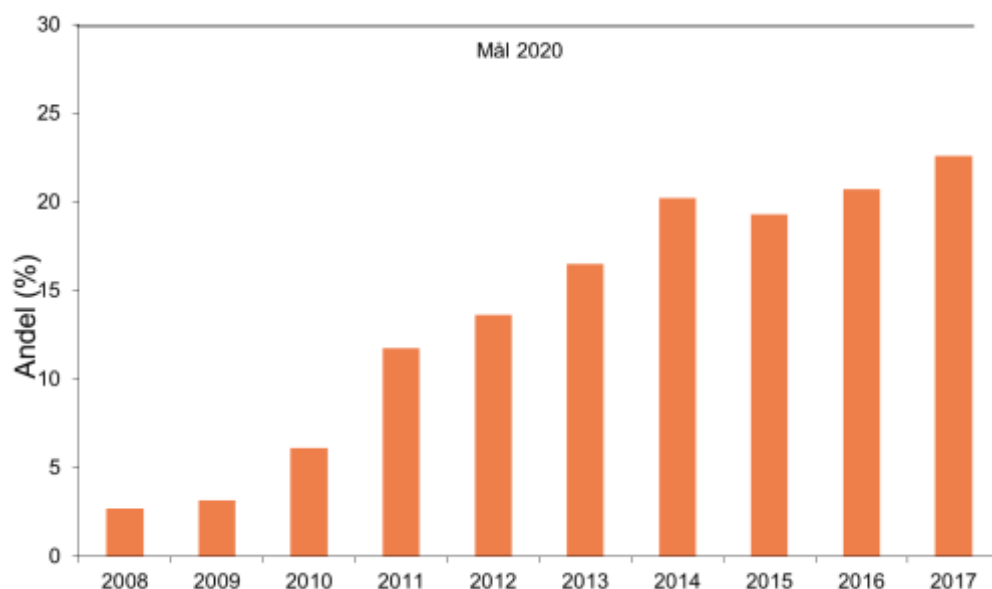
Andel miljöcertifierade skolor och förskolor inklusive friskolor.

Andel anställda med miljödiplom (exkl. skolor och förskolor)

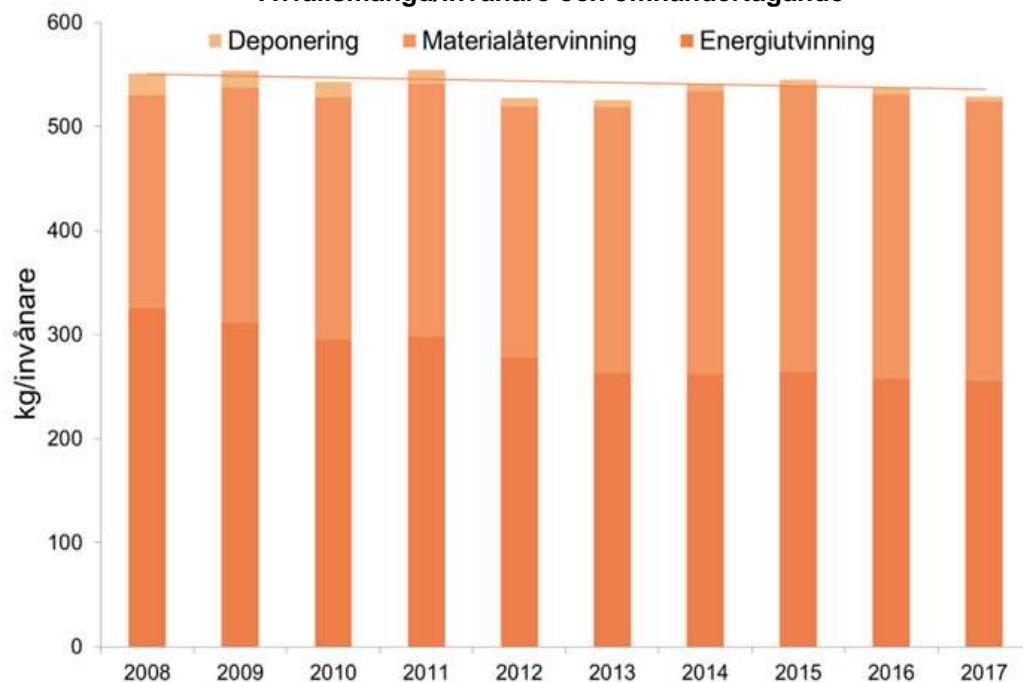
Andel kommunanställda som omfattas av miljödiplom exkl. skolor och förskolor. Alla kommunala verksamheter bör arbeta för att bli miljödiplomerade för att nå målet.

Andel ekologiska livsmedel

Andel ekologiska livsmedel (av inköpskostnaden) i kommunal verksamhet.

Avfallsmängd/invånare och omhändertagande

Andelen avfall som materialåtervinns har ökat stadigt även om den utvecklingen har avstannat under de senaste åren. Den totala mängden avfall är dock fortsatt mycket hög vilket är en indikation på hög konsumtion i kommunen (som geografiskt område).